

Dezvoltare Integrativă & Ethos Profesional*

Gheorghe Ștefan[†]

O temă interesantă pentru institutul ce se naște ar putea fi inovarea la nivelul concep-
tului de dezvoltare. Dacă este să inovăm să începem cu dezvoltarea!

Ultimele contribuții conceptuale importante aduse dezvoltării sunt legate de *dez-
voltarea durabilă* (sustainable development). Dicționarul spune:

*Sustainable development is an approach to economic planning that attempts to
foster economic growth while preserving the quality of the **environment** for
future generations. [s.m.]*

Tot dicționarul ne lămurește, definind *environment*-ul drept:

*the complex of physical, chemical, and biotic **factors** that act upon an organ-
ism or an ecological community and ultimately determine its form and survival.
[s.m.]*

Dar atunci când trecem la acțiune uităm faptul că *cel mai important **factor** natural de
care dispunem este **mintea omului** cu nelimitata ei flexibilitate de a se adapta.*

Atacul cel mai distructiv pe care-l poate executa o dezvoltare în sine, nedurabilă
nu vizează resursele energetice sau pădurile planetei, ci însăși **capacitatea mentalului
colectiv de a reacționa eficient** la efectele disfuncționale ale unor politici, ideologii
sau tehnologii care servesc interese limitate.

Spre exemplu, utilitatea indiscutabilă a dezvoltării tehnologiilor de comunicare este
parțial anulată de:

- degradarea calității comunicării interumane: transmitem tot mai mulți biti și tot
mai puține conținuturi cu o încărcătură semantică utilă
- atrofierea **discenământul consumatorului** printr-o activitate promoțională agresivă
susținută de cele mai eficiente tehnologii de comunicare
- distorsionarea **ethos-ul profesional** al *producătorului* fascinat de eficiența cu care
această *hi-tech* se autosusține

Un mental colectiv ce funcționează prost nu va putea susține o dezvoltare realmente
durabilă. “Spălarea pe creier”, practică agresiv de corporații care practică *dezvoltarea
în sine*, se dovedește deosebit de eficientă în promovarea unor tehnologii care devastează
suportul cel mai eficient al dezvoltării durabile: mintea umană limpede.

În aceste condiții, propun ca *dezvoltarea durabilă* să fie considerată parte a **dezvoltării
integrative**, prin care înțelegem dezvoltarea ce implică și un **ethos profesional** autentic.

*Nota redactată cu ocazia înființării *Institutului pentru Proiecte de Inovare și Dezvoltare*.

[†]pagina web: <http://arh.pub.ro/gstefan/>, e-amil: gstefan@brightscale.com

Ethos-ul profesionistului care susține dezvoltarea a evoluat și evoluează într-un spațiu în care autenticitatea sa este discutabilă. Multitudinea de factori (economici, politici, ideologici) care-l condiționează nu va permite conturarea sa decât dacă va exista o preocupare explicită, susținută instituțional. Altfel, ethos-ul va rămâne, cel mult o aspirație care nu se poate împlini, opresată fiind de factori extraprofesionali incisiv exercitați.

Când cel mai important lucru pentru apariția unui nou produs pe piață este lansarea lui înainte de “sărbători”, când dezvoltarea sau obstrucționarea unei tehnologii legate de transport este condiționată exclusiv de interese politice de grup, sau când unele biotehnologii sunt evaluate în funcție de criterii religioase, este aproape imposibilă formarea liberă a ethos-lui profesionistului angrenat într-un astfel de hățiș al intereselor sectoriale. Dar poate tocmai din acest motiv ethos-ul profesionistului trebuie să existe și să acționeze pentru a anula, pe cât posibil, ceea ce este neconstructiv, nedurabil și împotriva omului într-o dezvoltare fără repere.

Ethos-ul este integrativ, el pune împreună ceea ce excesele *pathos*-ului separă sau cerbicia *logos*-ului disociază. Sprijinirea lui instituțională va permite împlinirea **dezvoltării integrative** prin armonizarea:

- dezvoltării în sine, sub influența criteriilor pur tehnologice și a celor de piață
- dezvoltării durabile, care consideră și costurile implicate de degradarea resurselor naturale ce nu se pot regenera în ritmul în care sunt consumate
- ethos-ului profesional care reglează:
 - relația intra-profesională, bazată pe construcții și relații *rațional* fundamentate în spațiul profesiei: dă coerență corpului profesional și echilibru intelectual celor ce-l compun (este componenta *sintactică* a ethos-ului profesional)
 - relația extra-profesională, prin conexiunile *culturale* pe care profesionistul le exersează în cele mai diferite medii: oferă motivații contextuale exercitării profesiunilor și stimulează producția profesionistă (operează cu *semnificații*)
 - relația trans-profesională, bazată pe înțelegerea și acceptarea fenomenalității *plenare* a existenței ca receptacol unitar al dezvoltării: determină echilibrul dintre bine și rău în proiectele profesionistului (dă *sensurile* profunde).

Pentru ce ne pregătim printr-o dezvoltare integrativă? Pentru o lume globală în care se vor dezvolta trei rețele, una structurată ierarhic și alte două nestructurate:

- rețeaua ordonată ierarhic de tip statal care va da și va aplica regulile *raționale* de conviețuire
- rețeaua competitivă a corporațiilor care va fructifica spontaneitatea *imaginarului*
- rețeaua cooperativă a organizațiilor neguvernamentale care va permite *discernământului* să decidă acolo unde cerbicia rațiunii și/sau neastâmpărul imaginarii eșuează.

Ordinea, competiția și cooperarea pot bine tempera, prin echilibrul lor triadic, o dezvoltare integrativă oricât de imprevizibilă.